

Published on Газета «День» (<https://day.kyiv.ua>)

[Головна](#) > Уроки доброти

Уроки доброти

Композитор Юрій Шевченко — про те, як народжується музика і «новий оперний жанр»

[1]

Тетяна Поліщук [1]

6 грудня, 2018 - 17:43

• [Твіт](#) [2]

•

[3]

12 грудня герої нової опери «Король Дроздобород» знову вийдуть на велику сцену Київського муніципального театру опери і балету для дітей та юнацтва. Музику за мотивами казки братів Грімм і п'єси Богдана Стельмаха написав відомий сучасний композитор Юрій Шевченко, який виступив і як автор лібрето. Цю виставу з великим задоволенням дивляться не тільки діти, а й дорослі, разом підспівують і захоплено хлопають акторам і музикантам. Нова вистава Юрія Валентиновича, як написала у соцмережах одна з перших глядачок, — «яскрава, феєрично театральна, з аріями-хітами, впізнаваними лейтмотивами, вигадливими, характерними ансамблями, хорами і дуетами, речитативами і навіть оперним... репом. Все це чарівно, мелодійно, зрозуміло, невимушено і витончено. Це новий жанр — «опера-шик»! А ще Шевченко — талановитий маєстро. Нещодавно він став лауреатом престижної мистецької премії «Київ» ім. Артемія Веделя за балет «Кобзар» (для симфонічного оркестру та хору), сюїту для скрипки соло та струнного оркестру «Батярські пісні» й за музику до вистави Національного театру ім. І. Франка, поставлену за повістю «Перехресні стежки»...

Оперу «Король Дроздобород» можна назвати уроком доброти і позитиву. На прем'єрі головні партії виконали: Олександр Харламов (Король), Дар'я Миколенко (Королівна), Михайло Гуменний-Петрівський (Дроздобород), Анастасія Поліщук (Фаворитка), Олександр Вознюк (Міністр), Павло Денисенко, Сергій Макієнко,

Олександр Монастирський (стражники, друзі Дроздоборода). Фантастично звучав хор і оркестр під орудою Сергія Голубничого. Про те, як народився цей твір, «Дню» розказав композитор Юрій Шевченко.

«У «КОРОЛЯ ДРОЗДОБОРОДА» Є СВОЯ ПЕРЕДІСТОРІЯ»

— Сюжет казки простий: примхлива і норовлива Королівна відмовляла всім тим, хто просив її руки, та ще й придумувала їм образливі прізвиська.

Коли вона познущалася з чергового нареченого, іноземного короля, назвавши його Дроздобородом через його чудернацьку бороду, її батько розгнівався і пообіцяв видати її за першого, хто постукає у ворота замку. Ним опинився бідний бродячий музикант, за якого й видали заміж Королівну, незважаючи на її сльози...

У цього твору є своя передісторія, — нагадав Ю. Шевченко. — 2009 року на сцені Київського молодого театру відбулася прем'єра вистави «Примхливе кохання Дроздоборода» за п'єсою Богдана Стельмаха, і для цієї постановки (режисер Юлія Маслак) я написав музику (ця вистава отримала дві премії «Київської пекторалі» — як краща дитяча вистава, а Юрій Валентинович — приз «За кращу оригінальну музику до вистави». — Т.П.). Знаєте, після того успіху я подумав, що було б добре, аби зробити на цей сюжет повноцінну музичну виставу. Та все щось заважало...

До речі, згодом виставу ставили у Черкасах, інших містах. А нещодавно режисер Кіровоградського музично-драматичного театру ім. Марка Кропивницького Євген Курман зацікавився цим матеріалом і вирішив зробити постановку на їхній сцені.

Два роки тому я прийшов у Київський муніципальний театр опери і балету для дітей та юнацтва з пропозицією: маю початкову ідею, попрацюю і напишу оперу. Моя ідея керівництвом театру сподобалась, але була проблема — відсутність лібрето, і цю частину роботи я теж взяв на себе. Майже два роки народжувалась опера «Король Дроздобород».

— Ви брали участь у репетиціях?

— Так, був майже на всіх, бо процес народження сценічної версії твору дуже цікавий. Одна справа коли ти як композитор собі фантазуєш під час написання опери, сидючи дома перед інструментом, і зовсім інша — коли твоя творча мрія набуває реальних обрисів у театрі. Надзвичайно цікаві миті були з оркестрантами, пошуки з солістами і хором. Деякі речі ми на репетиціях підправляли під конкретних вокалістів, аби подати образи у найбільш вирашному плані. Я отримував величезне задоволення від співпраці з митцями. Хочу подякувати всім учасникам творчої групи. По-перше, цікавому молодому режисеру Дмитру Тодорюку. Він — відома особистість: актор, постановник, співак, музикант, лідер відомого гурту «Авіатор», який має вже кілька оригінальних і креативних режисерських робіт (зокрема, комічну оперу Ф. Пуленка «Перси Тіресія», ситком-оперу «Бастьєн і Бастьєнна» на музику Моцарта, концерт-виставу «Я — РОМАНТИКА!», присвячену митцям Розстріляного Відродження, та інші. — Т.П.). Над моєю оперою багато попрацював чудовий диригент Сергій Голубничий, а другим маестро у цій виставі є Євген Воронко. Оригінальну сценографію зробила Людмила Нагорна. За плечима цієї художниці чимало постановок, які викликали резонанс серед глядачів. Величезну роль в опері відіграє хор, а ми з цим колективом давні друзі й однодумці. Те, що хористи під орудою Анжели Масленнікової не тільки прекрасно співають, а й дуже артистичні, динамічні, додає виставі шарму. Всі учасники хору блискуче справляються зі складним музичним матеріалом і режисерськими знахідками. У постановці також задіяний балет (цікаві танцювальні вкраплення створив хореограф Сергій Кон) і прекрасні солісти.

— Ваша опера — гарний подарунок не тільки для меломанів, а й для тих, хто вперше прийшов до театру. Це вистава також для сімейного перегляду, і кожен знайде щось цікаве для себе...

— Так і задумувалось, аби опера була цікава всім глядачам. І, судячи з відгуків після прем'єри і розголосу, що пішов у Facebook, наша версія «Короля Дроздоборода» вже знайшла чимало прихильників, і це радує.

«НЕМАЄ ЖОДНИХ РЕЦЕПТІВ УСПІХУ!»

— Рік тому афішу Національної опери України прикрасив ще один ваш твір — балет «За двома зайцями»...

— Цей балет іде вже другий сезон, і кожна вистава — аншлаг! І я цим пишаюся. Автором лібрето, режисером і виконавицею головної ролі Проні виступила балерина Тетяна Андреева, хореограф — Віктор Литвинов, сценограф — Сергій Маслобойщиков, костюми створила Ганна Іпатьєва. Знаєте, коли написав уже третину балету, а теми Голохвастова все не було! І якось пригадав пісеньку героя з однойменного фільму Віктора Іванова: пошукав у інтернеті й дізнався, що музику до стрічки написав київський композитор Вадим Гомоляка. Це популярна пісенька «В небі канарєєчка літає ...». І вона виявилася так міцно пов'язана з образом Голохвастова, що я вирішив її використати у балеті. Хоча у моїй музиці немає прямих цитат, скоріше — це інтонації, які пронизують усю партитуру і проявляються то в галопі, то в польці, то у вальсі й навіть в похоронному марші...

— Як народжується музика і на якому інструменті ви працюєте, створюючи свої твори?

— Я люблю своє рідне місто і намагаюся, попри навіть негоду, щоденно годину-дві

погуляти по Києву. І під час цих мандрівок приходить та чи інша музична ідея. Тому можна вважати, що всі мої твори нав'язані й присвячені саме Києву. Раніше грав на фортепіано, а в час новітніх технологій, вже років із двадцять, перейшов на комп'ютер (є спеціальні музичні програми), і всі мої нові партитури вже з'являються в електронному вигляді...

— Ви чудовий методист і багато співпрацюєте з різними театрами, роблячи аранжування, пишете оригінальну музику до вистав. Якщо перераховувати всі колективи, то це буде довжелезний список!

— Так, дякую режисерам і керівникам театрів, дійсно, увагою я не обділений. І з великою радістю співпрацюю не лише з оперними, музичним, а й драматичними, дитячими і ляльковими театрами не тільки у столиці, а й у різних містах. Творчий діапазон величезний, бо кожен режисер — це окремий світ, а нова вистава — пошуки свого «обличчя», і я це роблю завдяки музиці.

Першу свою виставу-казку «Женчик-Бренчик» у постановці Юрія Сікало я написав для Київського театру ляльок ще 1988 р., і це сталося з легкої руки мого старшого колеги — Івана Карабиця (світла пам'ять цьому маестро)...

Знаєте, коли відбувається прем'єра, то, крім радості, я відчуваю й смуток, бо вистава вже почала жити своїм окремим життям... Кожна постановка має особливості. Композитор, який працює у театрі, повинен розуміти масу тонкощів, які часто безпосередньо не стосуються музики, але впливають на творчий результат. Вийде вистава чи ні — це ніхто не знає. Немає жодних рецептів успіху! Кожна вистава складається поступово, по шматочках...

Пригадую, як Станіслав Мойсєєв у Молодому театрі ставив «Лева і Левицю» — історію про непрості стосунки класика Лева Миколайовича Толстого і його дружини Софії Андріївни, які тривали 48 років... Головні ролі виконували Богдан Ступка (світла пам'ять цьому легендарному актору!) і Поліна Лазова. На репетиції я уважно вслуховувався у текст п'єси сучасного драматурга Ірени Коваль, дивився на велику дзеркальну кулю-маятник, яка гойдалася на тросі, і раптом народилася — це буде звук шереху кулі, яка розсікає простір і символізує уламки подружніх взаємин класика... До речі, та вистава викликала дискусію серед критиків, а коли через кілька років Мойсєєв зробив оновлену версію постановки вже на франківській сцені, то публіка дуже схвально сприйняла ту роботу...

Нині відбулася прем'єра «Короля Дроздоборода», а ми з диригентом Сергієм Голубничим вже думаємо про те, над чим працюватимемо далі! Знаєте, чимало керівників театрів із певною пересторогою дивляться на сучасних авторів. Бо це великий ризик. Є чимало вже перевірених часом творів, написаних класиками, а тут ще невідомо, що вийде, чи сподобається глядачам новинка, чи буде усіх, чи провал... Я вдячний дирекції Київського театру опери і балету для дітей та юнацтва за сміливість. Маю пропозицію від Національної опери і вже знаходжуся на завершальному етапі написання опери для дітей «Кіт у чоботях». А ще у моєму творчому «портфелі» вже рік лежить партитура для балету за мотивами хітового мультфільму 1970—1980-х «Капітошка» (планується, що його поставлять в Одеській опері). До речі, цю музику я продемонстрував і для розгляду Музичного театру на Подолі. Можливо, цей твір вони теж візьмуть до роботи. Нині мені цікавіше писати для оперних театрів, бо тут для композитора більше творчого простору — є оркестр, хор, солісти, балет і швидше можна втілити в життя свої великі музичні ідеї.

— Якщо уважно подивитися на афішу Київського муніципального театру

опери і балету для дітей та юнацтва, то можна побачити ваше прізвище і як автора балету «Айболить та Бармалей»...

— Так, із цим колективом мене пов'язують теплі й дружні відносини. Лібрето до балету «Айболить та Бармалей» написали диригент Олексій Баклан і хореограф Віктор Литвинов за мотивами творів К.Чуковського. Прем'єра відбулася ще у 2011 році. Вийшло яскраве, динамічне дійство, а діти у залі реагують на кожну сцену....

До речі, з головним хормейстером Анжелою Масленніковою ми разом працювали у багатьох проектах. Я запрошував її і хор театру на записи різних своїх творів. Зокрема, на хорову частину моєї кантати-балету «Кобзар», що була мені замовлена канадською танцювальною компанією «Шумка» і з успіхом виконувалася у різних містах Канади. З головним режисером театру Оксаною Тараненко ми знайомі давно. Сподіваюся, що ще у нас буде спільна цікава робота...

Зізнаюся, я уважно сліdkую за диханням зали, і реакція глядачів — це той камертон, який налаштовує всіх митців на Творчість із великої літери!

Тетяна ПОЛІЩУК, «День». Фото надано театром

Рубрика: Культура ^[4]

Газета: №223-224, (2018) ^[5]